

**5. SINIF SÖZCÜKTE ANLAM
DOĞRU-YANLIŞ ETKİNLİĞİ**

D Y

Türkçede sözcüklerin çoğu cümle içinde kullanıldığında anlam kazanır.		
“Dizayn” sözcüğünün Türkçedeki karşılığı “gösterge”dir.		
“Karşı masadaki memur bu işe bakıyor.” cümlesindeki “bakmak” sözcüğü “incelemek” anlamındadır.		
Çok anlamlılık, bir kelimenin birçok anlam bildirme niteliğidir.		
“Tatlı” sözcüğü “Tatlı bir ilkbahar sabahı...” cümlesinde somut anlam özelliğine sahiptir.		
Sözlükte bir sözcüğün mecaz anlamı gerçek anlamlarından sonra açıklanır.		
Genel anlamlı sözcükler, varlıkları ve kavramları sınırlı bir şekilde karşılayan kelimelerdir.		
“Çatmak” fiili “Çatmak için bahane arıyor.” cümlesinde mecaz anlamda kullanılmıştır.		
“Çocuğu okula yazdıracağım.” cümlesindeki “yazmak” fiili “yazı ile yazmak” anlamındadır.		
“Sanat” sözcüğü “resim” sözcüğüne göre özel anlamlıdır.		
“İyi bir müzik kulağına sahipti” cümlesindeki “kulak” sözcüğü soyut anlamda kullanılmıştır.		
“Yer” sözcüğü “Benim yerimde sen olsaydın...” cümlesine mecaz anlam katmıştır.		
“ <u>Havada</u> bulut yok.” cümlesindeki altı çizili sözcük “gök cismi” anlamına gelmektedir.		
“Yara” sözcüğü “Deşmeyin yaramı artık.” cümlesinde “dert, üzüntü, acı” anlamı taşımıştır.		
Mecaz anlam, bir sözcüğün gerçek anlamından tamamen uzaklaşmasıyla kazandığı yeni anlamdır.		
Anlam bakımından daha geniş kapsamlı olan sözcükler genel anlamlı sözcüklerdir.		
“Bakışları çok <u>keskindi</u> .” cümlesindeki altı çizili sözcük gerçek anlamda kullanılmıştır.		
Somut anlamlı sözcükler, duyu organları yoluyla algılayamadığımız kavramları ifade eder.		
“Her şeyin başı ile sağlıktır.” cümlesindeki “baş” sözcüğü “temel, esas” anlamındadır.		
Somut anlamlı sözcükler mecaz yoluyla soyut anlam kazanabilir.		
“Bu <u>departmanda</u> çalışıyorum.” cümlesindeki altı çizili sözcük Türkçe bir kelimedir.		
“Bitki” sözcüğü “çiçek, papatya” sözcüklerini kapsadığından daha genel anlamlıdır.		
“Oyun bitmiş, perde kapanmıştı.” cümlesinde yalnızca bir tane terim anlamlı sözcük vardır.		
Gerçek anlam, bir sözcüğün mecaz anlamının dışındaki anlamlarını kapsar.		
“Ayşe-insan-canlı-varlık” sözcükleri genelden özele doğru sıralanmıştır.		
Terim anlamlı sözcükler bilim, sanat, meslek dalıyla ilgili özel ve belirli kavramları karşılar.		
“Erimek” sözcüğü “Çocuk günden güne eriyordu.” cümlesinde gerçek anlamıyla kullanılmıştır.		

